

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף כ עמוד א

נשאלין עליה, אפילו בכלי המונח על גבי קרקע - כדבר שיש בו דעת לישאל.

זהו לפי רבי יוחנן שספק טומאה שהובאה על ידי אדם נחשב שיכול להישאל וספיקו טמא.

הסבר א' דף כ' עמוד א' מסכת פסחים גמרא - פרק ראשון - סיבת טומאת הבשר שנועצה בו מחט

חכם	בשם	אומר	רבי יהודה	רב
רבי יהודה	רב	מחט מטומאת מת והכיר המחט בבשר, הבשר טמא, ושואלים הבשר כיצד הוכשר לקבל טומאה?		
רבי חייה בר אבא	רבי יוחנן	רבי יוסי ברבי חנינא	שמואל	רבאדא בר אבהו
				

הוכשר	חכם	בשם	אומר	נימוק
בדס?	רבי חייה בר אבא	רבי יוחנן	דס קודשים לא מכשיר	על..תשפכנו, דס נשפך מכשיר, דס קודשים לא נשפך כמים ולכן לא מכשיר.
נזלים- בית המטבחי	רבי יוסי ברבי חנינא	רבי יוחנן	נזלים בית מטבחים-טהורים ואינם מכשירים לטומאה.	שואלים-אולי הם מכשיר לקבלת טומאה בחיבת קודש?

תשובה-חיבת הקודש תשובת רבי יהודה בשם שמואל לפסילה עצמית, לא לטומאה מדרגה 1 או 2. פרה לשלמים, עברה בנהר, ונטפת מים.

שואלים- שהפרש יטמא את הבשר? מדובר בפרש עבה שאינו נזל. פרש דק-זה משקה סרוח.

הסבר ב' ג' דף כ' עמוד א' מסכת פסחים גמרא - פרק ראשון - טומאת שרץ מבחינת שרשרת טומאה מקסימלית, ומבחינת טומאת שרץ בתנור

רבי ששת	שונה משניות	אומר	רבי יהודה
	שנה לפני רב ששת	שרץ מטמא נזלים שמטמאים כלים שמטמאים אוכל והרי למדנו ששרץ יש 3טומאות ויש פה 4?	
תשובה- תוריד	שואלים	תשובה-לא מצאנו תנא שסובר נזלים של רישא	אדרבה תוריד שמשקה מטמא כלי אלא רבי יהודה וחזר בו, והסימן ייצור משעורים.

למדנו	רבי אדא בר אבהו לרבא	תשובת רבא	היינו חושבים ששרץ נמצא בתנור שמטמא פת תוצאה פת שפיה התנור ראשון
וגיד שהתנור מלא בטומאה ואז הפת תהיה ראשונה?	שאוכל יכול להיטמא מאויר כלי חרס, אז יש ספק: כל...בתוכו יטמא, וסמוך: מכל האוכל רק אוכל נטמא מאויר כלי חרס וכלים לא.		

תוספות מסכת פסחים דף כ עמוד א

לא דיין שהן דכן אלא שאין מכשירין - לא בעי לשנויי תרגומא אדם דלעיל תירץ כן מחמת דוחק זה שאין מכשירין משום דס"ל דתלושים לא מכשירין דדריש יטמא דבתי' גבי משקין ויטמא ממש ולא הכשר וליכא אלא חד קרא בהכשר וס"ל לאוקמי טפי במחוברין מבתלושין. אלא דאיתכשר בחיבת הקודש - וא"ת אי חיבת הקודש מהניא למימי ביה ראשון ושני מאי נפקא מינה דהאי משקין בית מטבחיא דכן ואין מכשירין ואור"י דאיצטרך לכמה דברים שמביאין בעזרה דלא שייך בהו חיבת הקודש כגון ביכורים או חולין שאוכלין בעזרה כדי לאכול המנחה והזבח על השובע כדאיתא בהקומץ רבה (מנחות כא:). ובשעת שחיטה עדיין משקה טופח עליה - פירש הקונטרס דאי אפשר שלא יפול מן העור על הבשר ואין נראה דאם כן הו"ל ליה תלושין ותלושין לא מכשירין כיון דדריש שמואל יטמא ממש ליכא אלא חד קרא בהכשר וההוא מוקי לה במחוברים ולהכי נקט והעבירה בנהר משום דבעי הכשר מן הנהר שהוא מחובר ואומר ר"י דעל ידי העור הוכשר הבשר דבהעור והרוטב (חולין קיח:): פליגי אי יש יד להכשיר אבל לכולי עלמא יש שומר להכשיר ובכל העור באו מים בעודם מחוברים.

חלק א' במסכת פסחים דף כ' עמוד א'

הבשר טמא. הא: בשר דאיתכשר במאי? אי נימא דאיתכשר בדם - והא אמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן: מנין לדם קדשים שאינו מכשיר - שנאמר לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים, דם שנשפך כמים - מכשיר, ושאינו נשפך כמים - אינו מכשיר. ואלא דאיתכשר במשקי בית מטבחיא - והא אמר רבי יוסי ברבי חנינא: משקי בית מטבחיא לא דיין שהן דכן, אלא שאין מכשירין. - ואלא דאיתכשר בחיבת הקודש - אימור דמהניא ליה חיבת הקודש לאיפסולי גופיה, למימנא ביה ראשון ושני נמי? תיפשוט דבעי ריש לקיש: צריך של מנחות, מונין בו ראשון ושני או לא? - אמר רבי יהודה אמר שמואל: כגון שהיתה פרה של זבחי שלמים, והעבירה בנהר ושחטה, ועדיין משקה טופח עליה. נמצאת בפרש הכל טהור. וניהדר פרש וניטמיה לבשר! - אמר רב אדא בר אבהו: בפרש עבה. רב אשי אמר: אפילו תימא בפרש רכה, משום דהוי משקה סרוח.

חלק ב' ג' במסכת פסחים דף כ' עמוד א'

חבי תנא קמיה שרץ: דרב ששת: שרץ מטמא את המשקין, ומשקין מטמאין את הכלי, וכלי מטמא את האוכלין, והאוכלין מטמאין את המשקין, ולמדנו שלש טומאות בשרץ. - הני ארבעה הן! - גוז משקין דרישא. - אדרבה, גוז משקין דסיפא! - לא אשכחן תנא דאמר משקין מטמאין כלי אלא רבי יהודה, והדר ביה. וסימניך נייטא.

תנן התם: שרץ שנמצא בתנור - הפת שבתוכו שניה, מפני שהתנור תחלה. אמר ליה רב אדא בר אבהו לרבא: וניחזי להאי תנור כמאן דמלי טומאה דמי, ותיהו האי פת ראשונה! - אמר ליה: לא סלקא דעתך, דתניא: יכול יהו כל הכלים מטמאין מאויר כלי חרס -

רש"י מסכת פסחים דף כ עמוד א

נשאלין עליה - כלומר: חשבינן לה לטמא אותה כאילו יש בה דעת לישאל, לשון אחר: נשאלין לבית דין מה תהא עליו, וזו עיקר: נשאלין עליה - בעלים יהו נשאלין בעל כרחן בשבילה לבית דין, מה תהא עלה. ואפילו הוא כלי מונח על גבי קרקע - כלומר: אף על גב דכלי טהור זה שנולד בו הספק אין בו דעת לישאל, ובו לא היה אדם עוסק שיהא מוליכו ומביאו בידו, אבל אדם עוסק בטומאה שהיה נושא שרץ בידו, ספק נגע בכלי ספק לא נגע, אם רשות היחיד הוא - ספיקו טמא. האי בשר דאיתכשר במאי - הכי נמי מצי בעי אקרא, והבשר אשר יגע בכל טמא במאי איתכשר, ואיכא למימר בשר דקרא פשיטא דאיכא הכשר טובא, דבשר של שלמים נאכל בכל העיר ולכל אדם, ושם מדיחין אותו ומבשלין אותו, ואיכא הכשר טובא, אבל בהמה זו, שנמצאת בבשרה מחט בעזרה במקום שחיטה, ומהיכן קבל הבשר הכשר, דמה אינו מכשיר מד' חייה בר אבא אמר ר' יוחנן כו'. משקה בית מטבחיא - שהודחה בהו אינו מכשיר. אלא דאיתכשר בחיבת הקודש - חיבת הקודש מבשרתה לבוא לידי טומאה, דקיימא לן בפרק שני דשחיטת חולין חיבת הקודש משווה לה אוכל לקבולי טומאה. למימני ביה ראשון ושני - שיהא הוא מטמא אחרים, דקתני: הבשר טמא, ולא קתני הבשר פסול. נמי - בתמיה, אם כן תיפשוט מדקתני טמא - משמע מטמא אחרים משום הכשר חיבת הקודש, תיפשוט דבעי ריש לקיש בשחיטת חולין. צריך של מנחות - יבש של מנחות, מקום שלא נגע לשם שמן. צריך - לשון יבש, ודומה לו גבי שופר (ראש השנה כז, ב): היה קולו דק או עבה או צריך, להכי נקט פרה של זבחי שלמים - לפי שהעור והבשר לבעלים, ומתעסק ליפות העור והבשר, ומעבירה בנהר סמוך לשחיטה, ומשקין אותה כדי שתהא נוחה להפשיט, כדאמרין בסיומא דביצה. ועדיין משקה טופח עליה - ואי אפשר שלא יפול מן המשקה על הבשר כל שהוא בשעת הפשט. ונהדר פרש - דקא סלקא דעתך תורת משקה עליו, שהרי בשעה זו השקה אותה.